

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת תצוה - זכור תשע"ג

ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וגו' (כ"ז - כ')

מה ראה למשול ישראל לזית, אלא כל המשקים מתערבבים זה בזה, והשמן אינו מתערב, אלא עומד, כך ישראל אינם מתערבים עם הגוים. דבר אחר: כל המשקים אדם מערב בהם, ואינו יודע אי זה תחתון, ואי זה עליון, אבל השמן אפילו אתה מערבו בכל המשקים שבעולם, הוא נתון למעלה מהם. כך ישראל בשעה שהם עושים רצונו של מקום, נצבים למעלה מהגוים. מה הזית הזה... משחובטין אותו... ואחר כך נותנין את שומנו - כך ישראל באים גוים וחובטין אותם ממקום למקום, ואחר כך עושים תשובה.

(שמות רבא, פרשה ל"ו)

כתית למאור להעלות (כ"ז - כ')

פירוש, הקב"ה אמר למשה רבנו ע"ה, "כתית" רומז לאותם האנשים הנדכאים וכתותיים ברוחם, "למאור להעלות" תראה לחזקם ולהעלותם שיאירו נשמותיהם.

(הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זיע"א)

להעלת נר תמיד (כ"ז - כ')

איתא בגמרא (מנחות צ"ט עמוד ב') אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, קיים "לא ימוש ספר התורה הזה מפיק". והנה בהמשך הפסוק שם נאמר "לא ימוש ספר התורה הזה מפיק והגית בו יומם ולילה". ואם נתבאר שהקורא קריאת שמע מקיים "לא ימוש", מדוע זה נחשבים מספר רגעים בהם קרא קריאת שמע, כאילו הגה בתורה יומם ולילה? והתירוץ הוא, שכשם שנאמר בתורה "להעלות נר תמיד", אף שהכהן לא העלה את אור המנורה אלא במשך רגע אחד, ובכל זאת נחשב הדבר ל"תמיד", כך גם הקורא קריאת שמע בכוונה ובהתלהבות הראויה - אש קודש זו בוערת בלבו יומם ולילה.

(חידושי הרי"ם זיע"א)

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך (כ"ח - א')

משה רבנו היה נוטה להתבודדות כמש"כ "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה", אהרן, כנגד זה, היה מעורב עם הבריות "אוהב שלום ורודף שלום". לפיכך אמר הקב"ה אל משה "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך", שיהא לומד ממנו מידה זו ומתקרב יותר אל העם. אין המנהיג רשאי להיות מתבודד.

(הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א)

ואתה הקרב אליך (כ"ח - א')

"ואתה הקרב" - לא להעלותו אתה מצווה, אלא לקרבו, אין לו למנהיג לראות את עצמו כעומד מעל העם, אלא כקרוב אליו.

(בני יששכר זיע"א)

יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בוקר לפני ה' (כ"ח - כ"א)

כלומר אם יערוך אותו "מערב", פירוש שמתכוון כראוי ושוכב לישון בקדושה וטהרה, אזי "עד בוקר" "עד" מלשון תכשיט ע"ד "בעדי עדיים", אז הבוקר יהיה תכשיט לפני ה'.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לה' (כ"ח - ל"ז)

איתא בגמרא (תענית ב') ג' מפתחות בידו של הקב"ה ולא נמסרו בידי שליח ואלו הן: מפתח של גשמים, מפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים. וזה מרומז בפסוק "פתוחי חתם" המפתחות של "חתם" ר"ת חיה תחיה מטר, זהו "קודש לה'", זהו רק בידי השי"ת ולא ביד שליח.

(הגר"א מוילנא זיע"א)

את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים (כ"ט - ל"ט)

אפשר לומר ע"פ מה שאי' בזה"ק על הפסוק "מפני שיבה תקום" שקאי על התשובה, דלפני שתהיה זקן תקום ותעשה תשובה, וזהו "את הכבש האחד" כבש רומז לתשובה, כמ"ש חז"ל בר"ה אומרים ורב חסד, מטה כלפי חסד, היכי עביד, ר"א אומר כובשו, והיינו תשובה שעל ידה כובש הקב"ה את העוון, "את הכבש האחד" - היא התשובה, "תעשה בבקר", היינו בימי הבחורות כדברי הזה"ק הנ"ל מפני שיבה תקום, וממשיך הכתוב ואומר "ואת הכבש השני תעשה בין הערבים", שאפילו שלא שב בימי בחרותו, מכל מקום לא יתייבש אלא ישוב "בין הערבים", שכבר השיבה נזרקה בו, דרומז שהשי"ת מקבל תשובת עמו ישראל באהבה.

(הרה"ק מהר"ש מבעלא זיע"א)

פניני השבת

כי אות היא ביני וביניכם

מסופר: הקיסר האוסטרי פראנץ יוזף בא לביקור לקראקא ובין השאר ביקר גם בבית הכנסת הגדול שבעיר, בפרוזדור בית הכנסת היתה תלויה תמיד תמונתו של הקיסר, אבל אותו יום נעלמה לפתע, יד נעלמת של שונאי ישראל הוציאתה משם, כדי להפגין בכך נגד הקיסר. משנכנס אל בית הכנסת הביט הקיסר לצדדיו ופנה אל הרב רבי שמעון סופר שהיה גם ציר בפרלמנט האוסטרי ושאלו: האמנם נכון הדבר שתמיד היתה תלויה כאן תמונתו והיום לקראת בואו, הסירוהו? רבי שמעון, שרק באותו רגע נודע לו לתדהמתו שהתמונה נעלמה, לא איבד את עשתונותיו, והשיב ואמר: אמנם כן, הוד מעלתו, נכון הוא שהיום הסירו את התמונה, ועשינו כן מהטעם הבא: לפי חוקי דתנו אנו מניחים בכל יום תפילין, המשמשים כ"אות ברית", כקשר סמלי עם אלקינו, כנגד זה, בשבת הנחת תפילין אסורה, משום שעל השבת נאמר בתורה: "כי אות היא ביני וביניכם", ביום השבת אנו רואים את עצמינו קרובים כל כך אל הקב"ה, שאין עוד צורך ביום זה באות ובסמל. וכך נהגנו באירוע זה, בכל ימות השנה תלויה תמונתך כאות לקשר שלנו אל הוד מעלתך, אבל היום, משניאות הקיסר לבוא ולבקר אצלנו, לא תהא זו אלא פחיתת כבוד אם אנו מסתכלים בתמונתך שעל הקיר, בשעה שזכינו לראותך עמנו בכבודך ובעצמך.